

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH3200039, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

W szczególności, uwagi Ministra Środowiska dotyczyły następujących kwestii:

- 1) W załączniku nr 4 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplineckie**, dla przedmiotów ochrony 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 91F0 łągi dębowo-wiązowo-jesionowe, ustanowiono cele działań ochronnych polegające na poprawie stanu siedliska w zakresie zwiększonego udziału martwego drewna oraz eliminacji antropogenicznych zniekształceń siedliska, zwiększonego udziału gatunków z grupy wiąz, dąb, jesion. Zgodnie z § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obejmuje ustalenie celów działań ochronnych, które mają zostać osiągnięte w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, w sposób umożliwiający weryfikację ich osiągnięcia oraz monitoring. W związku z powyższym należy wskazać, że ww. cele działań ochronnych są niemierzalne i nie podlegają weryfikacji. Dane cele powinny zostać sprecyzowane, co najmniej w takim stopniu, aby określały stan docelowy ochrony przedmiotu ochrony lub początkowy, który ma ulec poprawie. Warto dodać, że określenie celu działań ochronnych jako podjęcia działań zmierzających do określonego stanu, nie przesądza, iż stan docelowy ma zostać osiągnięty, a jedynie określa kierunek planowanych działań. Dlatego dane działanie należy uznać za niemierzalne, ponieważ nie przewiduje, iż określony stan zostanie osiągnięty. Ponadto, wyznaczenie celów działań ochronnych poprzez zastosowanie przy ich określaniu sformułowań niejednoznacznych, nieprecyzyjnych, typu „bogactwo gatunkowe”, „niepogorszony stan ochrony”, uniemożliwia zidentyfikowanie stanu docelowego lub początkowego, tym samym wpływa na ich niemierzalność. Natomiast cel działań ochronnych polegający na „ograniczeniu dalszej rozbudowy i lokalizacji farm wiatrowych” może być zastąpiony przez „zmniejszenie śmiertelności ptaków (o konkretnie określony procent), ginących w wyniku kolizji z turbinami oraz utrzymanie drożności tras migracji i dostępności miejsc żerowiskowych na dotychczasowym poziomie”.

Sposób uwzględnienia uwagi: przeredagowano zapisy, gdzie jako cel działań wskazano w obu przypadkach poprawę stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji (z U1 na FV). Skala oceny stanu ochrony, której składnymi są m.in. ww. parametry, oraz sposób oceny stanu ochrony siedliska są zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Są to parametry jak najbardziej mierzalne, pozwalające na weryfikację skuteczności podjętych działań w odniesieniu do założonych celów.

- 2) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplineckie**, dla

siedlisk 3110, 3140, 3150, nałożono na PINB, władających gruntami i właścicieli pomostów obowiązek kontroli legalności i likwidacji nielegalnych pomostów, usunięcia zniszczonych pomostów zalegających w jeziorze. Należy wskazać, że przedstawione działania wykraczają poza ustawowo określony zakres kompetencji wymienionych organów. Obowiązki i uprawnienia PINB zostały określone w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, w szczególności w jej art. 83 ust. 1. Zgodnie z tym przepisem PINB m.in. wykonuje funkcje inspekcyjno-kontrolne, w tym wydaje decyzje o nakazie rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części lub nakazujące właścicielowi lub zarządcy rozbiórkę obiektu i uporządkowanie terenu w określonych przypadkach. Z kolei starosta w myśl ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane jest organem pierwszej instancji w sprawach obiektów i robót budowlanych, do którego kompetencji należy m.in. wydawanie pozwoleń na budowę. Należy podkreślić, że starosta oraz PINB nie dokonują samodzielnie usunięcia samowoli budowlanych, w tym nielegalnych pomostów. W związku z powyższym, w odniesieniu do obszarów Natura 2000 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska powinien podjąć odpowiednie działania w celu zainicjowania czynności zmierzających do ewentualnego usunięcia samowoli budowlanych, po ustaleniu ich konkretnej lokalizacji. W celu usunięcia samowoli budowlanych dany organ powinien skierować wniosek do PINB albo organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego (w przypadku pomostów), zawiadamiając o występowaniu konkretnych nielegalnych obiektów, co w konsekwencji doprowadzi do wszczęcia postępowania w sprawie ich usunięcia. Warto dodać, że w przypadku zlokalizowania samowoli budowlanej i skierowania odpowiedniego wniosku do PINB albo organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego, właściciel określonej samowoli budowlanej, w ustawowo określonych przypadkach ma możliwość jej legalizacji. Dlatego nakazywanie w planie zadań ochronnym usunięcie samowoli budowlanych lub ograniczenie możliwości jej legalizacji prowadzi do bezprawnej modyfikacji przepisów ustawowych w tym zakresie.

Sposób uwzględnienia uwagi: zmieniono przedmiotowy zapis tak by był zgodny z wytycznymi MŚ.

- 3) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie**, w odniesieniu do siedlisk 3110, 3140, 3150, 1337, ustanowiono działania ochronne polegające na wprowadzeniu zapisu do planów i studiów o niestosowaniu technik oczyszczania opartych o rozsączkowywanie w gruncie dla inwestycji budowlanych, pozostawienie wolnej od zabudowy strefy buforowej wokół jezior, ograniczeniu możliwości lokalizowania farm wiatrowych. Należy wskazać, że nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujących w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe.

Sposób uwzględnienia uwagi: przedmiotowy zapis usunięto. Kwestie wprowadzenia zapisu do planów i studiów o niestosowaniu technik oczyszczania opartych o rozsączkowywanie w gruncie regulowane są w załączniku nr 6 do rozporządzenia, jako wskazanie do zmian w istniejących dokumentach planistycznych.

- 4) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie**, w odniesieniu do siedlisk 3110, 3140, 1032, 1355, 1337, zobowiązano Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do monitoringu wpływu działalności człowieka na jakość wód jeziornych, trofi cieków dopływających do jezior. Należy wskazać, że działalność Inspekcji Ochrony Środowiska jest regulowana ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne oraz aktami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw. Wszelkie uregulowania w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nakładające na wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska obowiązki niewynikające z ww. przepisów nie mają podstawy prawnej. W związku z powyższym ww. organy nie mogą być wskazywane jako podmioty odpowiedzialne za ww. zadania, polegające m.in. na edukacji lokalnej społeczności, monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony lub wody w celu realizacji zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, ochrony czynnej. Warto dodać, że w celu określenia stanu ochrony przedmiotów ochrony zależnych od wód, w przypadku istnienia danych Państwowego Monitoringu Środowiska, wskazane jest wykorzystywanie danych zebranych przez ww. organy. Ponadto, należy wskazać, że zastosowane w jednym z ww. działań ochronnych odesłanie do elementów z rozporządzenia Ministra Środowiska jest nieprecyzyjne i nie pozwala ustalić zakresu wyznaczonego monitoringu. W działaniach ochronnych powinno się w sposób jednoznaczny wskazać zakres planowanego monitoringu określając poszczególne jego elementy.

Sposób uwzględnienia uwagi: zmieniono zapis - jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie przedmiotowego działania wskazano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie przy współpracy z Zachodniopomorskim Inspektorem Ochrony Środowiska.

- 5) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie** w odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony zobowiązano właściciela, posiadacza obszaru lub gruntu, jednostki naukowej, organizacje pozarządowe, do prowadzenia ekologicznego sposobu zagospodarowania gruntów ornych, zalesienia terenu w odległości 100 m od misy jeziornej, prowadzenia inwentaryzacji dzikich wysypisk śmieci oraz ich likwidacji, lustracji linii brzegowej jezior, monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony, sporządzenia określonych ekspertyz, rozpoznania stanu siedlisk przyrodniczych, chiropterofauny, gatunków zwierząt, roślin. W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu podmiotów zobowiązanych do realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Należy wskazać, iż zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w planie zadań ochronnych - akcie prawa miejscowego, w działaniach ochronnych m.in. na właścicieli i użytkowników gruntów, innych użytkowników lasów, Spółkę Wodną Szczecinek, właścicieli lasów niepaństwowych, placówki naukowej i organizację pozarządową, spółki z o.o., będące podmiotami prywatnymi, nałożono określone obowiązki. Przedstawione rozwiązanie należy uznać za niezgodne z konstytucyjnymi unormowaniami. Ponadto, stanowi ono przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z której nie wynika możliwość uregulowania w planie zadań ochronnych sytuacji prawnej podmiotów prywatnych, w tym ich obowiązków. Warto dodać, że na zasadach określonych w art. 36

ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: zmieniono podmioty odpowiedzialne za wykonanie ww. działań. W przypadku, gdy podmiotem jest właściciel lub posiadacz obszaru, wskazano w odnośniku iż będzie on działał na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, RDOŚ w Szczecinie.

- 6) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie**, w odniesieniu do siedlisk 3110, 3140, 3150, ustanowiono działania ochronne polegające na utrzymaniu regularnych kontroli mieszkańców w zakresie pozbywania się ścieków bytowych z przydomowych zbiorników bezodpływowych. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym sprawy usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy, która sama decyduje o sposobie i terminie ich realizacji. Zobowiązanie gmin w działaniach ochronnych ustanowionych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 do wykonywania określonych zadań własnych ogranicza ich ustawowe kompetencje. Ponadto, takie zadania nie znajdują podstawy prawnej w upoważnieniu ustawowym określającym zakres działań ochronnych, ustalony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym przedstawione działania bezprawnie ingerują w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową, określając sposób jej wykonywania.

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowany zapis usunięto.

- 7) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie**, dla siedliska 3110, ustanowiono działania ochronne polegające na nie podnoszeniu klasy funkcjonalności drogi. Przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody możliwe jest dostosowanie działalności rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w sposób i na zasadach określonych w tym przepisie. Jednak wyłączenia określonego jeziora z użytkowania rybackiego nie można uznać za ustanowienie ww. ograniczenia, ale za zakaz, ponieważ niweczy istotę działalności rybackiej, a nie prowadzi do jej modyfikacji. Należy podkreślić, że w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, które są objęte ochroną gatunkową, zgodnie z art. 52 ust. 1 w zw. z art. 48 i 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, są ustanowione na mocy rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska określone zakazy, w tym dotyczące umyślnego płoszenia i niepokojenia.

Dlatego, gdy dla danego przedmiotu ochrony określone zakazy wynikają z ww. przepisów, nie powinno się ich powtarzać w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: przeformulowano zapis, tak by nie stanowił zakazu. Obecnie treść zapisu brzmi: „Utrzymanie obecnej klasy funkcjonalności drogi.”

- 8) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplneckie**, dla przedmiotu ochrony 3110, ustanowiono działanie ochronne polegające na podjęciu starań o przejęcie we władanie gruntów przez organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe, służby ochrony przyrody. Przedstawionych zadań nie można uznać za działania ochronne, które prowadzą do ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Przeniesienie prawa własności określonego terenu i jego wyposażenie wpływa wyłącznie na warunki realizacji jego funkcji, które mogą być wykonywane wyłącznie w granicach przeznaczenia danego obszaru, wynikającego z dokumentów planistycznych, w tym z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dlatego dla ochrony przedmiotów ochrony prowadzonej w odniesieniu do obszarów Natura 2000 nie ma znaczenia, kto jest właścicielem określonego terenu, w tym o funkcji rekreacyjnej. Ponadto, przy prowadzeniu działalności rekreacyjnej obowiązki sanitarne i dotyczące usuwania nieczystości wynikają z przepisów ustawowych, dlatego nie powinno się ich powtarzać w planach zadań ochronnych, które są aktami prawa miejscowego.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto kwestionowany zapis.

- 9) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplneckie**, w odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony, zobowiązano Dyrektora Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR do kontroli ekstensywnego użytkowania, szkolenia promującego wartość przyrodniczą obszaru Natura 2000. Należy zauważyć, że kompetencje ARiMR zostały określone przede wszystkim w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w szczególności w jej art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1. Zgodnie ze wskazanymi przepisami do zadań ww. Agencji należy m.in. wspieranie określonych inwestycji, wspieranie realizacji innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i przetwórstwa produktów rolnych. W związku z powyższym wyznaczone w planie zadań ochronnych działania ochronne wykraczające poza zakres ustawowych kompetencji ARiMR. Ponadto, nie ma podstawy prawnej do ich ustanawiania, ponieważ w upoważnieniu ustawowym do wydania planu zadań ochronnych nie przewidziano możliwości ingerencji w ustawowo określony zakres kompetencji tej państwowej osoby prawnej.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto Dyrektora Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR z listy podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadania.

- 10) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplneckie** w ustanowiono działanie ochronne polegające na opracowaniu planów ochrony lub zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody, wyznaczeniu otuliny dla rezerwatu przyrody jezioro Czarnówek w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Przedstawione zadania prowadzą do bezprawnej modyfikacji oraz powtórzenia przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w zakresie uprawnienia regionalnego dyrektora ochrony przyrody do ustanowienia, zmiany oraz realizacji planu ochrony dla tej formy ochrony. Dodatkowo, dane działania ochronne w zakresie określającym katalog podmiotów zobowiązanych do realizacji przyszłych planów ochrony

rezerwatów przyrody modyfikują przepisy ustawowe przyznające uprawnienia właściwych organów do określania podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie określonych działań.

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowany zapis usunięto.

- 11) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie**, w odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony, ustanowiono działanie ochronne polegające na usunięciu wysypiska śmieci. Przedstawione działania stanowią powtórzenie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Dany przepis przewiduje, iż posiadacz odpadów jest obowiązany do niezwłocznego ich usunięcia z miejsca nieprzeznaczonego do składowania lub magazynowania. Konsekwencją niepodjęcia ww. zadań, co do zasady, jest nakazanie posiadaczowi odpadów w drodze decyzji, wydanej przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, ich usunięcie. Zgodnie z § 118 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” w rozporządzeniu nie powtarza się przepisów innych aktów normatywnych. Przepis ten, w związku z § 143 ww. rozporządzenia, ma odpowiednie zastosowanie do aktów prawa miejscowego. W związku z tym planach zadań ochronnych, które są aktami prawa miejscowego, nie powinno się powtarzać przepisów ustawowych.

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowany zapis został usunięty jako oddzielne działanie. Jednocześnie, z uwagi na wskazanie przez wykonawców prac terenowych (prowadzonych dla potrzeb stworzenia planu zadań ochronnych) istniejącego problemu dzikich wysypisk śmieci, oraz związanych z tym faktem zagrożeniami dla przedmiotów ochrony, uznano, iż koniecznym jest zawarcie w planie ochrony zapisów dotyczących zlokalizowania, oraz podjęcia działań zmierzających do usunięcia nielegalnych składowisk. Podkreślić należy fakt, iż zarówno w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach, jak również w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, nie ma zapisów wskazujących na obowiązek prowadzenia inwentaryzacji nielegalnych składowisk odpadów. W przytaczanych aktach prawnych zarządzanie odpadami obejmuje ich likwidację (o czym mówią m.in. art. 26 ustawy o odpadach oraz art. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), oraz prewencję w odniesieniu do ich powstawania. Tym samym, uznano za zasadne wprowadzenia w działaniu nr 20 zapisów wskazujących na konieczność inwentaryzacji nielegalnych składowisk przy okazji prowadzonych prac monitoringowych. Działanie takie da możliwość skierowania do właściwych organów wniosków o wszczęcie postępowania celem uprzątnięcia zlokalizowanych miejsc składowania odpadów, wypełniających już w dalszym postępowaniu przepisy ustawowe.

- 12) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie** w odniesieniu do wszystkich przedmiotów ochrony zobowiązano Dyrektora Agencji Nieruchomości Rolnych w Szczecinie do wykonania szkolenia promującego wartość przyrodniczą obszaru Natura 2000, zachęcania do podjęcia użytkowania gruntów zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego, włączania przedstawicieli lokalnych społeczności w działania związane z ochroną przyrody na terenie obszaru Natura 2000. Należy wskazać, że zadania i obowiązki Agencji Nieruchomości Rolnych, tj. państwowej osoby prawnej, zostały przede wszystkim określone w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, w szczególności w jej art. 6 ust. 1. Do jej kompetencji można zaliczyć m.in. zabezpieczenie majątku Skarbu Państwa, tworzenie oraz poprawę struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych. Agencja Nieruchomości Rolnych nie ma normatywnego obowiązku przekazywania gruntów organizacjom i instytucjom w celu ich odpowiedniego zagospodarowania ani też promocji określonej gospodarki. Dlatego takie działania ochronne wykraczają poza zakres uprawnień ww. osoby prawnej.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto Dyrektora Agencji Nieruchomości Rolnych w Szczecinie z listy podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadania.

- 13) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziora Czaplinskie** dla przedmiotu ochrony 1337 bóbrow ustanowiono działanie ochronne polegające na tym, iż w przypadku uciążliwych szkód wyrządzanych przez bobry dopuszcza się możliwość podejmowania czynności podlegających zakazom w odniesieniu do tego gatunku chronionego wynikających z ustawy o ochronie przyrody. Przedstawionemu zadaniu nie można uznać za działanie ochronne prowadzącego do ochrony bobra, który jest przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000, a wprost przeciwnie realizacja tego zadania wpływa wyłącznie negatywnie na gatunek chroniony. Ponadto, przedstawione działanie prowadzi do bezprawnego naruszenia przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, określających zakazy w stosunku do bobra europejskiego i możliwości ich uchylecia, które następuje w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska - odrębnego od planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, aktu prawa miejscowego.

Sposób uwzględnienia uwagi: zmieniono zapis, tak by nie naruszał przepisów ustawy o ochronie przyrody. Przedmiotowe działanie ochronne ma na celu zachowanie dotychczasowych miejsc bytowania gatunku, jednakże uznano za zasadne doprecyzować, iż dotyczy to lokalizacji, gdzie skutki działalności gatunku nie zagrażają bezpieczeństwu publicznemu oraz nie przyczyniają się do wystąpienia szkód ponad poziom akceptowalny gospodarczo.

- 14) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziorno Czaplinskie** PLH320039 nie dla wszystkich przedmiotów ochrony wyznaczono działania ochronne dotyczące monitoringu. W związku z powyższym należy odpowiednio uzupełnić załącznik nr 5 ww. zarządzenia.

Sposób uwzględnienia uwagi: w załączniku 2 do zmiany zarządzenia (załącznik nr 5 pierwotnego zarządzenia), w punkcie 26 (pkt 7 według starej numeracji) tabeli dotyczącej działań z zakresu monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, wpisane jest działanie „monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony”, gdzie jasno wskazane jest, iż zadanie to dotyczy „wszystkich przedmiotów ochrony obszaru z wyjątkiem 1337 bobrow i 1355 wydry” (dla tych dwóch gatunków odrębnie wskazane zostały działania z zakresu monitoringu).

- 15) W załączniku nr 5 do zarządzenia, dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jeziorno Czaplinskie** ustanowiono działanie ochronne nr 2 dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony polegające na sporządzeniu ekspertyzy określającej potrzebę podjęcia działań ochrony czynnej, które ma zostać wykonane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych. Przedstawione uregulowanie przewiduje, iż realizacja ww. ekspertyzy może nastąpić m.in. w ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Takie określenie terminu realizacji ww. ekspertyzy należy uznać za niewłaściwe z uwagi na fakt, iż podjęcie innych działań ochronnych, ustanowionych w planie zadań ochronnych jest uzależnione od jej wykonania. W związku z powyższym w przypadku dokonania ekspertyzy w ostatnim roku obowiązywania planu zadań ochronnych może nie być możliwe zrealizowanie innych działań ochronnych.

Sposób uwzględnienia uwagi: zapis zmieniono, wskazując konieczność wykonania przedmiotowej ekspertyzy najpóźniej do końca pierwszej połowy okresu trwania pzo.

- 16) W § 8 zarządzenia wskazano, iż akt wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie podano już miejsca ogłoszenia aktu.

- 17) W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 **Jezioro Czaplinskie** ustanowiono działania ochronne dotyczące ochrony czynnej nr 6 i 9, polegające na rozważeniu możliwości utworzenia ostoi bioróżnorodności oraz na tym, iż wskazane byłoby prowadzenie ekologicznego sposobu zagospodarowania gruntów ornych. Przedstawionych działań nie można uznać za działania ochronne, których podjęcie doprowadzi do zapewnienie odpowiedniej ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. Należy zauważyć, że procesy myślowe polegające na rozważeniu podjęcia konkretnych czynności powinny poprzedzać ustanowienie działań ochronnych, z których to jednoznacznie powinno wynikać, jak określony stan rzeczy ma zostać ukształtowany, co jest konsekwencją charakteru normatywnego planu zadań ochronnych. Z tego samego powodu nie powinno się w tym akcie prawa miejscowego wprowadzać zaleceń stanowiących, iż realizacja określonych działań byłaby wskazana lub zaleca się wykonanie określonych czynności. W związku z powyższym w planie zadań ochronnych powinno się jednoznacznie i konkretnie określać działania ochronne.

Sposób uwzględnienia uwagi: przeredagowano kwestionowane zapisy tak by jasno określały działania ochronne.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) W załączniku nr 5, oprócz wyżej już opisanych zmian wynikających z uwag wniesionych przez Ministra Środowiska i zmian korekcyjnych, wprowadzono ciągłą numerację dla działań wskazywanych w załączniku, celem zwiększenia przejrzystości dokumentu (pierwotnie działania były numerowane oddzielnie dla każdej grupy zadań).
- 2) W działaniu nr 2 i 3 załącznika nr 2 do zmiany zarządzenia, przeredagowano zapisy dotyczące działań obligatoryjnych i fakultatywnych dla siedlisk 6410 i 6510. Wskazano jako działanie obligatoryjne konieczność zachowania płatów siedlisk poprzez ich ekstensywne użytkowanie, oraz jako działanie fakultatywne możliwość użytkowania zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu pakietu rolnośrodowiskowego, ukierunkowanego na ochronę tych siedlisk.
- 3) Połączono zadania:
 - nr 2 z załącznika 5 zarządzenia (usunięcie nielegalnych pomostów) i 18 (usunięcie i zapobieganie nielegalnie składowanym odpadom komunalnym i przemysłowym), dotyczące utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania
 - nr 1 z załącznika 5 zarządzenia (monitoring ciągłości strefy buforowej pod kątem występowania nielegalnych pomostów, zabudowy brzegów bądź wycinki buforu z utworzeniem nielegalnych dojeżdż do wody, kąpielisk, plaż, biwakowisk), dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych

- nr 2 i 4 z załącznika 5 zarządzenia, dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony

razem z zadaniem nr 7 dotyczącym monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych (monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony). W obecnym kształcie zadanie (nr 20 według nowej numeracji) otrzymuje brzmienie „monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz weryfikacja zagrożeń i potrzeb podjęcia działań ochrony czynnej”, przy czym obejmuje ono także inwentaryzację „dzikich” wysypisk śmieci oraz lustrację linii brzegowej jezior z naniesieniem na mapę lub podanie współrzędnych geograficznych lokalizacji nielegalnych pomostów, zabudowy, kąpielisk, plaż, biwakowisk itp. Zadania te zdecydowano się połączyć z powodów praktycznych – monitoring siedlisk na terenie obszaru Natura 2000, jednocześnie dostarczy informacji nt. lokalizacji nielegalnych wysypisk, pomostów, biwakowisk etc. Jest to tym bardziej zasadne, że występowanie ww. obiektów zasadniczo wpływa także na stan ochrony przedmiotów ochrony. Uzyskane dane pozwolą na podjęcie czynności inicjujących wszczęcie odpowiednich procedur przez właściwe jednostki (np. właściwa miejscowo gmina w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o czystości w gminach, właściwy miejscowo Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego lub organ właściwy do wydania pozwolenia wodno-prawnego w zakresie wszczęcia postępowań celem usunięcia określonych samowoli budowlanych). Wyniki monitoringu pozwolą także zweryfikować istniejące zagrożenia i potrzeby podjęcia – lub kontynuowania - działań ochronnych.

- 4) Połączono zadania nr 2 (monitoring trofii cieków dopływających do jezior) i 6 (monitoring wpływu działalności człowieka na jakość wód jeziornych) z załącznika 5, dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, oraz zadanie nr 3 z załącznika 5, dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony w zakresie sporządzenia ekspertyzy określającej wpływ działalności człowieka na jakość wód jeziornych. W obecnym brzmieniu, zadanie nr 23 obejmuje wykonanie ekspertyzy dot. określenia wpływu działalności człowieka na jakość wód jeziornych, w tym badanie trofii cieków dopływających do jezior lobeliowych i ramieniowych, oraz wskazanie konieczności podjęcia dalszego monitoringu.
- 5) Z załącznika nr 5 do zarządzenia (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) usunięto działanie polegające na monitoringu użytkowania łąk zgodnie z zaleceniami. Uznano, iż jest to zapis pokrywający się swym zakresem z rozszerzonym zapisem pkt 26 – monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony. Stan przedmiotów ochrony – w tym przypadku siedlisk łąkowych, stanowi automatycznie wskazanie, czy są w sposób właściwy (a więc zgodny z zaleceniami) użytkowane, zaś w przypadku.
- 6) Przeniesiono zadanie nr 4 (z załącznika 5 zarządzenia - zapewnienie przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie przyrody), z zadań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, do działań dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania (w obecnym kształcie załącznika do zmiany zarządzenia – działanie nr 12). Uznano, iż działanie to nie kwalifikuje się do zadań z zakresu monitoringu, natomiast wiąże się z zagadnieniami utrzymania siedlisk i gospodarowania w obszarze Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 9 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie

siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o przystąpieniu do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości, publikując obwieszczenie znak WOPN-PK.6320.18.BG z dnia 12 sierpnia 2015 r. o zamiarze zmiany planów zadań ochronnych, w tym dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie

- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.

- na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000

- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim dla województwa zachodniopomorskiego „Nasz Dziennik” z dnia 17 sierpnia 2015 r.

W wyniku procedury z udziałem społeczeństwa zgłoszono 43 uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione zawarto w poniższej tabeli.

1.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 3110 jeziora lobeliowe w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, w zakresie utrzymania właściwego stanu siedliska lub poprawy jego parametrów struktury i funkcji – „ <i>Należy wyjaśnić gdzie utrzymać FV a gdzie poprawić</i> ”. Wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu w miejscu „ (...) w zakresie utrzymania właściwego stanu siedliska (...)”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis: „Utrzymanie stanu siedliska na poziomie (U1), poprzez utrzymanie obecności i dobrego stanu charakterystycznych zbiorowisk roślinnych zbiorników wodnych.”
2.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic Charetea w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie poprawy w zakresie ograniczenia fragmentacji strefy brzegowej, redukcji gatunków wskazujących na degenerację siedliska, zabezpieczenia przed wpływem zanieczyszczonych wód – „ <i>Należy wyjaśnić gdzie utrzymać FV a gdzie poprawić</i> ”. Wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu w miejscu „ <i>Utrzymanie właściwego stanu siedliska (FV) (...)</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis: „Utrzymanie właściwego stanu siedliska (FV), poprzez ograniczenie fragmentacji strefy brzegowej, redukcję gatunków wskazujących na degenerację siedliska, zabezpieczenie przed wpływem zanieczyszczonych wód.”
3.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 3150 starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i> w załączniku nr 1

		do zmiany planu zadań, w zakresie utrzymania stanu siedliska lub poprawy jego parametrów struktury i funkcji poprzez m.in. ograniczenie fragmentacji strefy brzegowej, redukcję gatunków wskazujących na degenerację siedliska, zabezpieczenie przed wpływem zanieczyszczonych wód – „ <i>Na jakim poziomie? Należy wyjaśnić gdzie utrzymać FV a gdzie poprawić</i> ”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis: „Utrzymanie stanu siedliska przynajmniej na dotychczasowym poziomie (U1), poprawa parametrów w zakresie struktury i funkcji poprzez m.in. ograniczenie fragmentacji stref, redukcję gatunków wskazujących na degenerację siedliska.”
4.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 3160 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu w miejscu „ <i>Utrzymanie właściwego stanu siedliska (FV) (...)</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis: „Utrzymanie właściwego stanu siedliska (FV). Poprawa perspektyw ochrony siedliska poprzez polepszenie stanu przyległych torfowisk.”
5.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 6410 zmiennowilgotne łąki trzęś licowe (Molinion) w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, w zakresie poprawy lub utrzymania (w zależności od wyników przeprowadzonej inwentaryzacji) nie pogorszonego stanu zachowania siedliska – „ <i>Czyli? To chyba jeszcze celem jest uzupełnienie stanu wiedzy?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis: „Poprawa stanu zachowania siedliska z (U2) na (U1) poprzez nie pogorszenie stanu zachowania siedliska w zakresie arealu łąk, typowej kompozycji florystycznej i optymalnego uwodnienia. Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku.”
6.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 6430 ziólorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziólorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, w zakresie poprawy stanu zachowania siedliska, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „ <i>Do jakiego stanu?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Ze względu na zbyt słabe rozpoznanie siedliska w obszarze, istotne jest zachowanie znanych stanowisk płatów i uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku. Przeredagowano zapis do którego odnosiła się uwaga, na: „Utrzymanie stanu zachowania siedliska przynajmniej na dotychczasowym poziomie (U1).”
7.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, w zakresie zwiększenia arealu łąk i związanej z nimi różnorodności florystycznej, wskazano potrzebę modyfikacji zapisu, gdyż stanowi – „ <i>Cel niemierzalny</i> ”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis: „Zachowanie stanu siedliska przynajmniej na dotychczasowym poziomie (U1).”
8.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, w zakresie utrzymania obecnego właściwego stanu ochrony siedliska, wskazano potrzebę dodania „(FV)”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Dodano sugerowany zapis: „Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska”.
9.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 7120 torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie nie pogarszania stanu siedliska w zakresie stopnia uwodnienia,

		wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Czyli utrzymanie? Jeśli tak to na jakim poziomie?”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Doprecyzowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie stanu zachowania siedliska przynajmniej na poziomie (U1), poprzez niepogarszanie stanu siedliska w zakresie stopnia uwodnienia.”
10.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria- Caricetea</i> w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie poprawy lub utrzymania (w zależności od wyników przeprowadzonej inwentaryzacji) właściwego uwodnienia torfowiska, wskazano potrzebę modyfikacji zapisu – „Uwaga jak przy siedlisku 6410”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Poprawa stanu zachowania siedliska w zakresie parametru struktury i funkcji z (U2) na (U1), przez zapewnienie odpowiedniego uwodnienia siedliska, ograniczenie gatunków niepożądanych.”
11.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 7150 obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i> , w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie niepogorszenia uwodnienia potencjalnych miejsc występowania siedliska, wskazano potrzebę modyfikacji zapisu – „Uwaga jak przy siedlisku 7140”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Prowadzenie w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk właściwej gospodarki leśnej - utrzymanie wokół siedlisk ostoi różnorodności biologicznej.”
12.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 7210 torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie niepogorszenia uwodnienia potencjalnych miejsc występowania siedliska, wskazano potrzebę modyfikacji zapisu – „Uwaga jw.”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie wokół siedlisk ostoi różnorodności biologicznej”.
13.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo – Fagenion</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania niezmięszonej powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Czyli jakiej?”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie niepofragmentowanej powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000.”
14.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo – Fagenion</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie poprawy stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Do jakiego stanu?”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji z (U1) na (FV).”
15.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 9130 żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae – Fagenion, Galio odorati - Fagenion</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania niezmięszonej powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Czyli jakiej?”
	Sposób	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie

	rozpatrzenia	niefragmentowanej powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000.”
16.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 9130 żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae – Fagenion, Galio odorati - Fagenion</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie poprawy stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Do jakiego poziomu?”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji z (U1) na (FV).”
17.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 9160 łąka subatlantycki (<i>Stellario – Carpinetum</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania niezmiejszonej – „Czyli jakiej?”, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisów.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie niefragmentowanej powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000.”
18.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 9160 łąka subatlantycki (<i>Stellario – Carpinetum</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie poprawy stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji – „ Do jakiego poziomu?” , wskazano potrzebę doprecyzowania zapisów.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników struktury i funkcji z (U1) na (FV).”
19.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi – Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie niepogarszania stanu siedliska w zakresie stopnia uwodnienia, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Do jakiego stanu?”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Poprawa stanu siedliska w zakresie parametru struktury i funkcji z (U2) na (U1 – przez zapewnienie odpowiedniego uwodnienia siedliska i ograniczenie występowania gatunków niepożądanych.”
20.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 1381Widłoząb zielony (<i>Dicranum viride</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania stanu populacji w zakresie powierzchni darni, niefragmentowanie zajętego siedliska, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Na jakim poziomie?”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Dokonano modyfikacji treści zapisu. Podczas prac nad planem zadań ochronnych, stanowisko przedmioty ochrony widłozębu zielonego (<i>Dicranum viride</i>), stwierdzono na terenie rezerwatu przyrody „Przełom Rzeki Dębnicy”, który został wyłączonym z planu zadań ochronny, gdyż dla tego rezerwatu ustanowiono plan ochrony w drodze Zarządzenia Nr 21/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r., uwzględniający zakres o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.). W związku z czym w celach działań ochronnych usunięto zapis: utrzymanie stanu populacji w zakresie powierzchni darni, niefragmentowanie zajętego siedliska”. Pozostawiono treść zapisu: „Uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku.”
21.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 1166 Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania stanu populacji w niezmiejszającej się liczebności, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „Czyli jakiej?”
	Sposób	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie ogólnej oceny stanu

	rozpatrzenia	ochrony gatunku na poziomie (U1)."
22.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 1188 Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania stanu populacji w niezminiejszającej się liczebności, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu – „ <i>Czyli jakiej?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie ogólnej oceny stanu ochrony gatunku na poziomie (U1).”
23.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 1337 Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania stanu populacji w niezminiejszającej się liczebności, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu - „ <i>Czyli jakiej?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie właściwego stanu zachowania gatunku na poziomie (FV).”
24.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu celów działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 1355 Wydra (<i>Lutra lutra</i>), w załączniku nr 1 do zmiany planu zadań, odnośnie utrzymania stanu populacji w niezminiejszającej się liczebności, wskazano potrzebę doprecyzowania zapisu - „ <i>Czyli jakiej?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapis, obecnie ma treść: „Utrzymanie właściwego stanu zachowania gatunku na poziomie (FV).”
25.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla przedmiotu ochrony siedliska 6410, w załączniku nr 2 do zmiany planu zadań, odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie, wskazano potrzebę pozostawienia zapisu – „ <i>(...) dlaczego usunięto (...)</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Wyjaśnienie – przy ww. zapisie w istniejącym zdaniu, skonstruowano numerowany przypis, oznaczony cyfrą ¹ . Rozszerzoną treść numerowanego przypisu, podano na końcu tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań. Dokonano jedynie przeniesienia treści za pomocą numerowanego przypisu na koniec tabeli.
26.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla przedmiotu ochrony siedliska 6510, w załączniku nr 2 do zmiany planu zadań, odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie, wskazano potrzebę pozostawienia zapisu – „ <i>(...) dlaczego usunięto, (...)</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Wyjaśnienie - przy ww. zapisie w zdaniu skonstruowano numerowany przypis, oznaczonego cyfrą ¹ . Rozszerzoną treść numerowanego przypisu, podano na końcu tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań. Dokonano jedynie przeniesienia treści za pomocą numerowanego przypisu na koniec tabeli.
27.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla przedmiotu ochrony siedliska 7120, 7140, 91D0, w załączniku nr 2 do zmiany planu zadań, odnośnie zakresu prac – Wykonanie prac uzależnione od wyników monitoringu, o którym mowa w pkt. 19 działań ochronnych, związanym z monitoringiem stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz weryfikacji zagrożeń i potrzeb podjęcia działań ochrony czynnej, wskazano na doprecyzowanie zapisu - „ <i>jakich prac?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Doprecyzowano zapis, dokonując jednocześnie modyfikacji treści odnośnie zakresu prac – z treści: „Wykonanie prac uzależnione od wyników monitoringu, o którym mowa w pkt. 19 działań ochronnych, związanym z monitoringiem stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz

		weryfikacji zagrożeń i potrzeb podjęcia działań ochrony czynnej”; na treść: „Wykonanie prac (ograniczenie występowania gatunków niepożądanych – ich usunięcie; zapewnienie odpowiedniego uwodnienia torfowisk – zatrzymanie wody poprzez budowę zastawek lub zasypywanie rowów lub usuwanie nalotu i podrostu), uzależnione od wyników monitoringu, o którym mowa w pkt. 21 działań ochronnych, związanym z monitoringiem stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz weryfikacji zagrożeń i potrzeb podjęcia ww. działań ochrony czynnej”. Dokonanie ww. modyfikacji zapisów w rubryce zakresu prac, wymagało dokonania modyfikacji zapisu w rubryce - obszar wdrażania w odniesieniu do zapisu działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla ww. siedlisk. Dokonano zmiany zapisu z treści: „Torfowiska wytypowane w ramach wykonanej ekspertyzy”; na treść: „Torfowiska wytypowane po uzyskaniu wyników przeprowadzonego monitoringu oraz weryfikacji zagrożeń i potrzeb podjęcia działań ochrony czynnej.”
28.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, dla przedmiotu ochrony siedliska 3110, w załączniku nr 2 do zmiany planu zadań, w nr 10, odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie: Właściciel lub posiadacz obszaru ¹ , wskazano potrzebę uzupełnienia zapisu – „ <i>na jakiej podstawie? Należy dopisać (...)</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. W ww. zapisie w pozycji obecnie nr 11, w zdaniu skonstruowano numerowany przypis oznaczony cyfrą ¹ . Rozszerzoną treść numerowanego przypisu (wraz z podaniem podstawy – porozumienia), podano na końcu tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań. Dokonano jedynie przeniesienia treści za pomocą numerowanego przypisu na koniec tabeli.
29.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do zapisu działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, dla przedmiotu ochrony siedliska 3110, w załączniku nr 2 do zmiany planu zadań, w nr 11, odnośnie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie: Zarządca drogi – „ <i>na jakiej podstawie? Należy dopisać(...)</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. W ww. zapisie w pozycji obecnie nr 12, w zdaniu skonstruowano numerowany przypis oznaczony cyfrą ² . Rozszerzoną treść numerowanego przypisu (wraz z podaniem podstawy – porozumienia), podano na końcu tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań. Dokonano przeniesienia treści za pomocą numerowanego przypisu na koniec tabeli.
30.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W treści uzasadnienia, przy rozpatrywaniu uwag Ministra Środowiska w pkt 5), w tekście opisującym sposób uwzględnienia uwagi, wskazano na braku fragmentu zdania odnoszącej się do treści zał. 2, powodując, iż treść podana w uzasadnieniu nie jest tożsama z treścią podaną w zał. 2 do zmiany planu zadań.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. W zdaniach znajdujących się w treści zał. 2 zmiany planu zadań ochronnych, odnoszących się do powyższej uwagi, skonstruowano numerowany przypis oznaczony cyfrą ¹ . Rozszerzoną treść numerowanego przypisu, podano na końcu tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań ochronnych uzupełniając o brakujący fragment zdania.
31.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W treści uzasadnienia, przy rozpatrywaniu uwag Ministra Środowiska w pkt 7), w tekście opisującym sposób uwzględnienia uwagi, wskazano na brak podania treści przeformułowanego zapisu – „ <i>Czyli ?</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. W treści uzasadnienia dodano tekst, aktualna treść zapisu brzmi: „Utrzymanie obecnej klasy funkcjonalności drogi.”
32.	Jan Balcerzak, GDOŚ	
	Treść uwagi	W treści uzasadnienia, dotyczącej wprowadzenia dodatkowych zmian poza uwagami Ministra Środowiska, wskazano na potrzebę uzupełnienia treści zdania o działaniach obligatoryjnych i

		fakultatywnych.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Jest wynikiem nieumyślnego pominięcia dokonania zapisu w uzasadnieniu z treści załącznika nr 2 planu zadań ochronnych, dla siedlisk 6410 i 6510. Obecnie zdanie w uzasadnieniu brzmi: „Wskazano jako działanie obligatoryjne konieczność zachowania płatów siedlisk poprzez ich ekstensywne użytkowanie oraz jako działanie fakultatywne możliwość użytkowania zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu pakietu rolno środowiskowego, ukierunkowanego na ochronę tych siedlisk” i treść jest taka jak w załączniku nr 2.
33.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	W celach działań ochronnych także dla siedlisk 9110, 9130 i 9160, dodać na czym ma polegać poprawa stanu siedlisk, w szczególności że powinna ona obejmować „prowadzenie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna, starych i obumierających drzew aż do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Związana jest z uwagami z poz. 14, z poz. 16, z poz. 17. Ponadto w tabeli działań ochronnych, stanowiącej zał. nr 2 do zmiany zarządzenia, w poz. 9, dla ww. siedlisk dodano działanie ochronne o treści:” utrzymanie właściwie prowadzonej gospodarki leśnej” o zakresie prac: kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej, działań mających na celu pozostawienie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew, aż do osiągnięcia właściwego stanu siedliska”, określając jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadania: „miejscowy nadleśniczy”.
34.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	Zmiany proponowane dla siedlisk 6510 i 6410 nie są prawidłowe. W szczególności: <ul style="list-style-type: none"> a) Dla siedliska 6410 jako działanie obligatoryjne należy pozostawić tylko użytkowanie kośne. Dla tego siedliska wypas nie jest właściwy. Działania obligatoryjne PZO określa się właśnie po to, by wskazać rolnikowi, jakie sposoby użytkowania są właściwe, a jakie niewłaściwe dla odpowiedniego siedliska i by ustanowić podstawy do kontrolowania rolnika w tym zakresie w oparciu o wymogi wzajemnej zgodności oraz do ewentualnego nakładania sankcji dla rolnika, gdyby użytkował siedlisko w sposób nie odpowiadający wymogom ekologicznym tego siedliska. b) Jako działania fakultatywne należy pozostawić opis warunków użytkowania siedliska. Nieprawidłowy jest zapis „<i>Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu pakietu rolno-środowiskowego, lub rolno-środowiskowo-klimatycznego, ukierunkowanego na ochronę siedliska</i>”, gdyż skutkowałby on uzależnieniem rzeczywistej treści normy określonej w PZO od treści dokumentu ustalonego przez inny podmiot (wymogów pakietu rolno-środowisko-klimatycznego), co jest bezprawnym delegowaniem delegacji ustawowej. W tej sprawie proszę zwrócić uwagę np. Na wyrok WSA II SA/Kr 1161/12 – zgodnie ze (słusznym) stanowiskiem Sądu w podobnej sprawie niedopuszczalna jest sytuacja, w której organ prawotwórczy ustanawia tylko „częściowo” akt prawa, upoważniając zarazem inne organy do „doprecyzowania” treści tego planu.
	Sposób rozpatrzenia	Uwag nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych zakłada w działaniach „dotyczących utrzymania i modyfikacji metod gospodarowania” edukację lokalnej społeczności w zakresie wartości przyrodniczych obszaru oraz potrzeb właściwego użytkowania terenu dla zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony, szkolenia promujące wartość przyrodniczą obszaru Natura 2000, zachęcające do podjęcia użytkowania gruntów zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego, włączanie przedstawicieli lokalnych społeczności w działania związane z ochroną przyrody na terenie obszaru Natura 2000. Obecny zapis dopuszcza użytkowanie łąk zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu pakietu rolno środowiskowego lub rolno-środowiskowo-klimatycznego, <u>ukierunkowanego na ochronę siedlisk</u> odpowiednio 6410 oraz 6510.
35.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	W tym obszarze Natura 2000 dla ochrony jeziornych siedlisk przyrodniczych konieczne jest jednak wykluczenie stosowania w zlewniach chronionych jezior technik oczyszczania ścieków opartych o rozsączkowywanie w gruncie, a także pozostawienie wolnej od zabudowy strefy buforowej wokół jezior. Odpowiednie zapisy wprowadzone do załącznika określającego wskazania do zmian studiów i planów nie będą skuteczne, bo ich skutkiem nie będzie ani obowiązek ustanowienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących zlewnie chronionych jezior (a dopiero ustanowienie planów zawierających taki zapis byłoby skuteczne), ani obowiązek dokonania

		<p>odpowiednich zmian w studiach i planach, ani też zablokowanie możliwości zezwalania na zabudowę i rozsączkowanie ścieków w trybie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.</p> <p>Wobec wskazanej przez Ministra Środowiska niemożności ujęcia zakazów w planie zadań ochronnych oraz niemożności takiej ingerencji planem zadań ochronnych w zagospodarowanie przestrzenne, wnosimy o wskazanie potrzeby ustanowienia dla obszaru planu ochrony, w którym będzie można określić odpowiednie „warunki właściwego stanu ochrony”, odnoszące się m. in. do zagospodarowania przestrzennego.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Uwagi nie uwzględniono. Zapisy zawarte w planie zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru są wystarczające dla skutecznej ochrony siedlisk i gatunków, dla ochrony których został on powołany. Cały plan zadań ochronnych tworzy spójną całość, gdzie każdy z załączników odgrywa ważną rolę w zapewnieniu trwałości właściwego stanu przedmiotów ochrony. Tym samym, dobrze zdiagnozowane i określone zagrożenia, wraz z zaplanowanymi działaniami ochronnymi oraz wskazaniami planistycznymi, stanowią skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego wartości przyrodniczej. Należy także pamiętać, że pojawiające się zagrożenia (np. zabudowa wokół brzegów jezior) będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016, poz. 353 z późn. zm.), jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w szczególności art. 33 (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.). Należy także pamiętać, iż cele ochrony przyrody są realizowane m.in. poprzez uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 3 ust. 1) ustawy o ochronie przyrody, stąd zastosowanie zapisów w załączniku nr 6 planu zadań ochronnych ww. zakresie.</p>
36.	Klub przyrodników	
	Treść uwagi	<p>W działaniu dla siedliska 3110 należy dodać „utrzymanie co najwyżej obecnej klasy funkcjonalności drogi” (obniżenie funkcjonalności drogi nie szkodziłoby przecież siedlisku). Przy okazji zwracam uwagę, że nie jest jasne, co dokładnie należy rozumieć przez „klasę funkcjonalności” drogi. Zapis powinien zapobiegać rozbudowie i ulepszeniu drogi, w szczególności w sposób, który stymulowałby wzrost ruchu dla niej.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Uwagi nie uwzględniono. Użyte sformułowanie w ocenie tut. organu, nie budzi wątpliwości. Drogi publiczne ze względów funkcjonalno – technicznych dzielą się na klasy, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r., o drogach publicznych (Dz. U. z 2016, poz. 1440, z późn. zm.). Utrzymanie sprawnego stanu technicznego drogi, nie wpłynie negatywnie na przedmiot ochrony ww. siedliska. Należy także pamiętać, iż w przypadku rozbudowy, przebudowy drogi, inwestycja ta, będzie weryfikowana na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo - ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016, poz. 353 z późn. zm.).</p>
37.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>Sugerujemy, by pkt 16 dla bobra przeredagować na: „Zachowanie miejsc bytowania gatunku. W przypadkach, gdy skutki działalności bobra zagrażają bezpieczeństwu publicznemu lub przyczynią się do wystąpienia szkód ponad poziom akceptowalny gospodarczo, stosowanie środków technicznych łagodzących szkody od bobrów”. W szczególności w tym punkcie należy skreślić słowo „dotychczasowych”, także nowo powstające w okresie obowiązywania PZO stanowiska bobra powinny być zachowane.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Uwagę uwzględniono częściowo. W punkcie obecnie nr 17, załącznika nr 2 stanowiącego „Działania ochronne (...), przeredagowano zapis na treść: „Zachowanie miejsc bytowania gatunku, wszędzie tam, gdzie skutki jego działalności nie zagrażają bezpieczeństwu publicznemu i nie przyczyniają się do wystąpienia szkód ponad poziom akceptowalny gospodarczo.”</p>
38.	Klub przyrodników	
	Treść uwagi	<p>Niezrozumiałe jest wykreślenie zadania polegającego na wykonaniu ekspertyzy dla siedlisk 7120,</p>

		7140 i 91D0 obejmującej m.in. obecność i wpływ sieci melioracyjnej na torfowisko, udział gatunków nieswoistych dla siedliska, możliwość utrzymania lub poprawy odpowiedniego uwodnienia torfowiska, kontrolę stanu uwodnienia. Ekspertyza taka wkracza poza typowy monitoring siedlisk, m. in. dlatego, że powinna obejmować wszystkie płyty, a nie tylko próbki płyt siedliska.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagi nie uwzględniono. Założone wykonanie monitoringu zakłada również weryfikację zagrożeń i potrzeb podjęcia określonych działań (wymienionych w pozycji nr 4 tabeli „Działań ochronnych (...)\”, stanowiących zał. nr 2 zmiany projektu). Treść powiązana z uwagą z pozycji 27.
39.	Klub przyrodników	
	Treść uwagi	W obszarze nadal konieczne wydaje się wykonanie ekspertyzy dotyczącej wszystkich akwenów (jezior i cieków) weryfikujących ich zaliczenie do odpowiednie ich typów siedlisk (3110, 3140, 3150, 3260) i określających odrębnie stan ochrony każdego akwenu.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagi nie uwzględniono. Podczas prac nad planem zadania ochronnych, na podstawie zebranych informacji, dokumentacji o obszarze i przedmiotach ochrony uznano, iż ich wartość jest wystarczająca.
40.	Klub przyrodników	
	Treść uwagi	Poza proponowanymi zmianami, w poz. 46 należy zmienić zapis „W strefie tej nie należy stosować zrębów zupełnych” na zapis „W strefie tej nie należy stosować cięć zupełnych”, aby wykluczyć także usuwanie drzewostanu cięciem zupełnym przy samym torfowisku, np. w ramach rębni IIIa.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Treść uwagi dotyczy pozycji 46 (numer zapewne podano pomyłkowo). Uwaga dotyczy obecnie zapisu treści z poz. 6 działania ochronnego w tabeli „Działań ochronnych (...)\”, stanowiących zał. nr 2 zmiany projektu. Przeredagowano zapis zdania, obecnie brzmi: „W strefie tej nie należy stosować cięć zupełnych”.
41.	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Osiągnięcie celu działań ochronnych nie może prowadzić do pogorszenia stosunków wodnych na gruntach przyległych spowodowane piętrzeniem wód wykonywanym przez bobry na ujściach jezior.
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga jest nieprecyzyjna, nie wywołuje konieczności zmiany przedmiotowego dokumentu.
42.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	
	Treść uwagi	W tabeli „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania” wnoszę o zawarcie uwagi ogólnej (np. w postaci odnośnika do tytułu tabeli lub nagłówka kolumny „Działania ochronne”): „Proponowane działania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW związanych z ochroną przeciwpowodziową, w tym uprawnień opisanych w art. 88 litera 1 ust. 7 ustawy Prawo Wodne”.
	Sposób rozpatrzenia	Uwagi nie uwzględniono. W związku z faktem, iż art. 88g ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r., Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), dział VA obejmujący ochronę przeciwpowodziową stanowi, że przy ustalaniu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym uwzględnia się w szczególności ochronę przyrody, a także na fakt, iż przedmiotowe zarządzenie nie może naruszać i nie narusza przepisów odrębnych, nie wprowadzono zapisu dotyczącego respektowania uprawnień dyrektora RZGW.
43.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	
	Treść uwagi	Zapis w załączniku nr 2 do zarządzenia dot. obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplinskie PLH320039 gdzie jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania ochronnego wymieniono pod nr 1 (Biomaniipulacja rybacka polegająca na przebudowie struktury zespołu ryb ze zwiększeniem udziału drapieżnych i eliminacją karpiowatych oraz roślinożernych), wskazuje się uprawnionego do rybactwa lub dzierżawcę jeziora. Należy podkreślić iż uprawniony do rybactwa zobowiązany jest do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej zgodnie z pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim. Natomiast zmian w operacie rybackim można dokonać jedynie na podstawie art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 652 tj.). Art. 6a ust. 2 ustawy o rybactwie śródlądowym określa, że operat rybacki sporządza się raz na 10 lat. W

	związku z tym plan zadań ochronnych powinien umożliwić dalsze prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej, zgodnie z obowiązującym operatem rybackim do momentu utraty przez niego ważności.
Sposób rozpatrzenia	Uwagę uwzględniono. Obecnie działanie ochronne wymienione w poz. 1 tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań ochronnych, ma zapis: „Biomaniipulacja rybacka polegająca na przebudowie struktury zespołu ryb ze zwiększeniem udziału drapieżnych i eliminacją karpiowatych oraz roślinożernych - po wygaśnięciu obowiązujących lub w momencie tworzenia nowych operatów rybackich (w przypadku ogłoszenia przez Dyrektora RZGW w Poznaniu lub w Szczecinie nowych konkursów ofert na użytkowanie rybackie).” Jednocześnie uzupełniono zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania. Aktualna treść zapisu: „Użytkownik lub dzierżawca jeziora, organy opiniujące operaty rybackie.”

Ponadto, w ramach autokorekty:

- w nagłówku „Załącznik nr 1 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (...)” oraz w nagłówku „Załącznik nr 2 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (...)”, zmieniono rok z 2016 na 2017;
- w Załączniku nr 2 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w tabeli „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”, w działaniach dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania, w poz. 14, w podmiocie odpowiedzialnym za wykonanie, dodano: Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego; w poz. 19, w podmiocie odpowiedzialnym za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, zmodyfikowano zapis obecnie ma treść: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z właścicielem lub zarządcą gruntu; w poz. 20, w działaniach dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych, w podmiocie odpowiedzialnym za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, zmodyfikowano zapis obecnie ma treść: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z użytkownikiem lub dzierżawcą jeziora; w poz. 24, w poz. 26, poz. 27 i poz. 28, w działaniach dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, w podmiocie odpowiedzialnym za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, zmodyfikowano zapis obecnie ma treść: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z Dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego (w granicach parku krajobrazowego); w poz. 25 w działaniach dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, w podmiocie odpowiedzialnym za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, zmodyfikowano zapis obecnie ma treść: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska i Dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego (w granicach parku krajobrazowego); w poz. 17 w działaniach dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania, w przedmiocie ochrony dodano wyraz: gatunek; w poz. 18 w zakresie prac, zmieniono wyraz ptaki na nietoperze oraz w przedmiocie ochrony zmieniono wyraz gatunki na gatunek; w poz. 1 w działaniach dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, w zakresie prac w zdaniu: „Zwiększenie udziału ryb drapieżnych do poziomu wskazanego w ekspertyzie, o której mowa w pkt. 1 (...)”, zmieniono numerację z pkt. 1, na obecnie pkt. 24;
- na stronie tytułowej „ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA w Szczecinie (...)”, dokonano zmiany roku z 2016 na 2017 oraz podstawy prawnej w zakresie numerów Dzienników Ustaw dla ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia 25 lipca 2017 r. i 07

września 2017 r., znak: WOPN-ON.6320.13.2016.RK.AS.KA, WOPN-ON.6320.6.2017.AS, WOPN-ON.6320.8.2017.AA, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplinskie, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Treść obwieszczenia została podana do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 25 lipca 2017 r. do 22 sierpnia 2017 r. i od 11 września 2017 r. do 02 października 2017 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – Kurier Szczeciński, opublikowane w dniu 11 września 2017 r.,
- rozesłanie pocztą tradycyjną oraz elektroniczną do wszystkich urzędów gmin i starostw, a także do innych podmiotów związanych z przedmiotowym obszarem Natura 2000.

Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło pięć pism zawierających 15 uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów: Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, p. Aleksandra Nieczajewa, Stowarzyszenia Ludzi Nieobojętnych „Lobelia”, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz dwa pisma zawierające informacje o braku uwag od następujących podmiotów: Nadleśnictwa Chojna, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (01.08. 2017 r.)	W odniesieniu do załącznika nr 2 do Zarządzenia w tabeli Działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w poz. 5, siedliska 3110, 3140, 3150: Pozostawienie strefy buforowej wokół jezior wolnej od zabudowy zgodnie ze wskazaniami do dokumentów planistycznych zawartymi w załączniku nr 6 do niniejszego zarządzenia – wskazano: „Jeżeli jest to we wskazaniach do dokumentów planistycznych, to nie należy powtarzać”.	Uwagę uwzględniono. W załączniku nr 6 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19 kwietnia 2014 r., zawarto zapis o treści: „a) dążyć do wprowadzenia zapisów uniemożliwiających lokalizowania nowej zabudowy w odległości 100 m od brzegów jezior (choć zaleca się utworzenie strefy buforowej do 300 m). Strefa buforowa może być pasem nasadzeń złożonych z drzew, krzewów nasadzonych kępowo lub być wykorzystywana rolniczo zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego”.
2.		W odniesieniu do załącznika nr 2 do Zarządzenia w tabeli Działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w poz. 11, siedlisko 3110: Zagospodarowanie gruntów ornych w sposób sprzyjający zachowaniu siedliska przynajmniej w nie pogorszonym stanie (rolnictwo ekologiczne, rolnictwo przyjazne środowisku), zalesienia terenu w odległości 100 m od misi jeziornej z możliwością otrzymania dopłat w ramach	Uwagę uwzględniono. W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 nie przewidziano programów wsparcia, które dotyczyłyby zagospodarowania w takim zakresie. Zmodyfikowano zapis działania ochronnego, obecnie w poz. 10, na treść: „Zainicjowanie działań zmierzających do zagospodarowania gruntów ornych w sposób sprzyjający zachowaniu siedliska przynajmniej w nie pogorszonym stanie (rolnictwo ekologiczne, rolnictwo przyjazne środowisku), zalesienia terenu w odległości 100 m od misy jeziornej.”

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		dostępnych programów rolno środowiskowych – wskazano: „Jak to jest możliwe do wykonania?”	
3.		W odniesieniu do załącznika nr 2 do Zarządzenia w tabeli Działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w poz. 13, siedlisko 3110: Kontrola przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie – wskazano: „Proszę opisać w jaki sposób”.	Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano zapisy, obecnie działania nr 12. Treść zapisu: „Kontrola przestrzegania zakazów obowiązujących w rezerwacie, poprzez lustracje terenowe na ścieżce przyrodniczej w okresie wzmożonego ruchu turystycznego.”
4.		W odniesieniu do załącznika nr 2 do Zarządzenia w tabeli Działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w poz. 17, gatunek 1337 bóbr: Zachowanie miejsc bytowania gatunku (...) – wskazano: „W jaki sposób?”	Uwagę uwzględniono. Zmodyfikowano ponownie zapis, obecnie działania w poz. 16 w załączniku nr 2 do Zarządzenia w tabeli Działań ochronnych (...). Aktualna treść zapisu: W przypadku gdzie skutki działalności gatunku zagrażają bezpieczeństwu publicznemu i przyczyniają się do wystąpienia szkód ponad poziom akceptowalny gospodarczo, dopuszcza się możliwość podejmowania czynności podlegających odstępowom od zakazów w odniesieniu do gatunku chronionego, wynikających z Ustawy o ochronie przyrody.
5.		W odniesieniu do załącznika nr 2 do Zarządzenia w tabeli Działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w poz. 18, gatunek 1324 nocek duży: (...) prywatni właściciele – wskazano: „Na jakiej podstawie?”	Uwagę uwzględniono. Przy treści fragmentu zapisu (...) „prywatni właściciele” w zdaniu skonstruowano numerowany przypis, oznaczony cyfrą ¹ . Rozszerzoną treść numerowanego przypisu, podano na końcu tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do zmiany planu zadań.
6.	Aleksander Nieczajew Auditor Środowiska (21.08.2017 r.)	Gigantyczna ferma przemysłowego tuczu świń, istny moloch – fabryka mięsa na ćwierć miliona tuczników mająca powstać w obszarze zlewni Jeziora Drawskiego i (<i>panta rei</i>) rzeki Drawy – to wizja z horrorów zrodzona w umysłach abnegatów ekologicznych zaślepionych rządzą zysku za wszelką cenę. Co stanie się w razie prawdopodobnej, możliwej realnie awarii np. wyciek, nieszczelności, awaria instalacji, uciążliwości i zatrucia amoniakiem i odorowe, skażenie wód podziemnych i powierzchniowych (np. antybiotyki, hormony...), błąd człowieka lub inne? Gnojowica świńska toksyczna w gigantycznych ilościach: instalacje przemysłowe, zbiorniki, przetwarzanie,	Przyjęto do wiadomości. Należy zauważyć, iż zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia w podanym w uzasadnieniu powyżej zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Wniesiona uwaga nie odnosi się do zakresu dokonanych zmian w dokumentacji planu zadań ochronnych. Nie wnioskuję również o wprowadzenie dodatkowych zapisów do dokumentu. Należy pamiętać, iż każda inwestycja i pojawiające się z nią zagrożenia, będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>transport itd.</p> <p>Czy wówczas za nieodwracalną w skutkach katastrofę ekologiczną o gigantycznej, niewyobrażalnej skali – odpowiedzialne bezpośrednio i pośrednio osoby będą obwiniać bliżej nieokreślone „siły wyższe!?” ...<i>To nie miało prawa się zdarzyć...</i></p> <p>W trakcie budowy, a zwłaszcza kolejnych cykli produkcyjnych tej gigantycznej fermy będzie działać efekt przesunięcia i rozciągnięcia w czasie – wielorakich negatywnych skutków dla całego ekosystemu, dla łańcuchów troficznych, dla wrażliwych na wielkie nawet zanieczyszczenia: edemitów, roślin, zwierząt, glonów, grzybów, mchów i porostów i innych organizmów żywych – nie tylko z listy objętych ochroną „NATURA 2000”.</p> <p>W ostatnich latach dzięki świątłym ludziom – mieszkańcom, miejscowym władzom, WFOŚiGW, lokalnym stowarzyszeniom, gestorom bazy turystycznej, naukowcom i miłośnikom Pojezierza Drawskiego udało się – nie bez sprzeciwu opornych jednostek – uporządkować i ucywilizować gospodarkę wodno-ściekową w gminie Czaplinek. Oczywiście jest jeszcze wiele do poprawienia, ale stopniowo krok po kroku należy dalej przekonywać, pomagać, prowadzić edukację i działania w terenie wśród malejącej z roku na rok grupy ostatnich zatwardziałych trucieli.</p> <p>Czy ta wielka fabryka mięsa będzie produkować zdrową żywność?</p> <p>Konkludując: gigantyczna mega ferma może w krótkim czasie zniweczyć dotychczasowe dokonania.</p>	<p>społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na, jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności art. 33.</p>
7.	Stowarzyszenie Ludzi Nieobojętnych Lobelia (21.08.2017 r.)	<p>Wnosi o zawarcie w projekcie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie (PLH320039) zapisu o: Calkowitym wykluczenie możliwości lokalizowania nowych i rozbudowy istniejących ferm przemysłowego (wielkoprzemysłowego, wielkotowarowego) chowu trzody chlewnej oraz innych zwierząt w odległości bliższej niż 5000 metrów od obszarów specjalnej ochrony siedlisk i wód</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Nie wprowadzono wnioskowanego zapisu do załącznika nr 2, stanowiącego tabelę Działania ochronne (...).</p> <p>Zgodnie z pismem Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ, „nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujący w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe". Należy także pamiętać, iż cele ochrony przyrody są realizowane m.in. poprzez uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 3 ust. 1) ustawy o ochronie przyrody, stąd zastosowanie zapisów w załączniku nr 6 planu zadań ochronnych, który dotyczy wskazań do zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w zakresie dotyczącym ograniczania możliwości lokalizowania nowych i rozbudowy istniejących ferm wielkoprzemysłowych. Cały plan zadań ochronnych tworzy spójną całość, gdzie każdy z załączników odgrywa ważną rolę w zapewnieniu trwałości właściwego stanu przedmiotów ochrony. Tym samym, dobrze zdiagnozowane i określone zagrożenia, wraz z zaplanowanymi działaniami ochronnymi oraz wskazaniem planistycznymi, stanowią skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego wartości przyrodniczej.</p> <p>Należy pamiętać, iż każda inwestycja i pojawiające się z nią zagrożenia, będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko), jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności art. 33.</p>
8.		<p>Objęciu monitoringiem i kontrolą pod względem fizyko-chemicznym wszystkich jezior lobeliowych znajdujących się na terenie obszaru Jeziora Czaplinskie.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono, gdyż w dokumentacji zmiany planu zadań ochronnych istnieją już zapisy odnoszące się do wnioskowanej kwestii.</p> <p>W załączniku nr 2 do Zarządzenia, obecnie w pkt. 20, zaplanowano działanie: „monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz weryfikacja zagrożeń i potrzeb podjęcia działań ochrony czynnej”, m.in. dla przedmiotu ochrony 3110 jeziora lobeliowe. Ocena stanu ochrony ma zostać dokonana zgodnie z założeniami metodycznymi obowiązującymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.</p> <p>Ponadto, obecnie w pkt 25, załącznika nr 2, Zarządzenia, stanowiącego Działania ochronne, zaplanowano sporządzenie ekspertyzy uwzględniającej m.in. badania właściwości fizyko-chemicznych gruntu i wód podziemnych w całym obszarze zlewni jezior.</p>
9.		<p>Objęciu monitoringiem i kontrolą terenów i jezior bezpośrednio sąsiadujących z</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych jako akt prawa miejscowego,</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		obszarem Jezior Czaplineckie od strony południowo wschodniej – obszar do i wokół ferm trzody chlewnej w m. Byszkowo.	posiada zakres regulacji określony w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Podczas prac nad planem zadań ochronnych nie ujawniono nowych informacji i nie zweryfikowano przedmiotów ochrony dla których ustanawia się obszar Natura 2000 w obszarze do i wokół ferm trzody chlewnej w m. Byszkowo. Zaplanowane działania ochronne zawarte w planie zadań ochronnych odnoszą się bezpośrednio do przedmiotów ochrony znajdujących się w granicach obszaru Natura 2000. Ponadto należy zauważyć, iż zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia w podanym w uzasadnieniu powyżej zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Wnioskowana uwaga nie odnosi się do zakresu dokonanych zmian w dokumentacji planu zadań ochronnych.
10.		Konieczności wyznaczenia obszarów obejmujących wody powierzchniowe i podziemne wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych lub obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć.	Uwagi nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych jako akt prawa miejscowego, posiada zakres regulacji określony w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Na etapie prac nad planem zadań ochronnych zidentyfikowano i przeanalizowano występujące zagrożenia dla przedmiotów ochrony dla których wyznaczono obszar Natura 2000, także zagrożenia potencjalne. Określono cele działań ochronnych, a także konkretne działania ochronne. Całość stanowi skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego wartości przyrodniczej. Ponadto należy zauważyć, iż zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia w podanym w uzasadnieniu powyżej zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Wnioskowana uwaga nie odnosi się do zakresu dokonanych zmian w dokumentacji planu zadań ochronnych.
11.		Przeprowadzeniu waloryzacji przyrodniczej terenu wsi Psie Głowy ze względu na lokalizację w pobliżu systemu jezior rynnowych: j. Psarskie, j. Nawsie oraz włączenie tego terenu do obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie.	Uwagi nie uwzględniono. Uzasadnienie jak w rozważeniu uwagi pkt 9. Należy zauważyć, iż zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia w podanym w uzasadnieniu powyżej zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Wnioskowana uwaga nie odnosi się do zakresu dokonanych zmian w dokumentacji planu zadań ochronnych.
12.		Powiększeniu Drawskiego Parku Krajobrazowego poprzez włączenie w jego granice 4 jezior lobeliowych tj.: Krzemno, Kaleńskie, Łęka i Ciemniak. Obszar ten byłby jednym z najcenniejszych obszarów Parku. Uzasadnienie: W ostatnim czasie mieszkańcy Gminy Czaplunek zmagają się z	Uwagi nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych jako akt prawa miejscowego, posiada zakres regulacji określony w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Na etapie tworzenia planu zadań ochronnych nie reguluje się ustalania granic innych form ochrony przyrody. Również Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>zagrożeniem wybudowania kompleksu hodowlano przemysłowego pod nazwą Mega ferma. Rozmiary i charakter inwestycji przeraził lokalne społeczeństwo, które wyraźnie okazało sprzeciw wobec takich przedsięwzięć. Wielokrotnie informowano o tej problematyce RDOŚ w Szczecinie. Wskazane jest więc zawarcie odpowiednich, wyraźnych zapisów w tym temacie także w dokumentach chroniących Obszary Natura 2000. Wnosimy o wprowadzenie zapisów prawnych, które wykluczą możliwość lokalizacji takich inwestycji.</p> <p>W bezpośrednim sąsiedztwie Obszaru Natura 2000- Jeziora Czaplinskie znajdują się tereny żerowisk i noclegowisk bardzo wielu gatunków chronionych ptaków. Tereny te są jednak narażone na systematyczne zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych w wyniku niewłaściwej gospodarki gnojnicą pochodzącą z fermy trzody chlewnej w miejscowości Byszkowo.</p> <p>Duża koncentracja zwierząt na stosunkowo niewielkim obszarze, połączona z niewłaściwym zagospodarowaniem odchodów, wpływa bezpośrednio na pogorszenie się stanu środowiska. Przemysłowa hodowla zwierząt wiąże się z chęcią minimalizowania kosztów przy maksymalizacji zysków, co oznacza niepotrzebne obciążenie środowiska emisją gazów cieplarnianych oraz znaczącymi ładunkami azotu i fosforu, co w rezultacie wpływa na zanieczyszczenie środowiska wodnego.</p> <p>Stanowi to poważne problemy środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zanieczyszczenie wód – przenawożenie gleb i odpływ nawozów organicznych (głównie biogenów – azotu i fosforu) z pól do wód gruntowych i powierzchniowych • na terenach bezpośredniego sąsiedztwa z obszarem ochrony widoczny jest bardzo szybki proces degradacji i eutrofizacji jezior lobeliowych. Jest o bardzo wyraźny sygnał, że procesy takie grożą także jeziorom lobeliowym znajdującym się na obszarze ochrony Jeziora Czaplinskie, zwłaszcza jez. Krzemno. <p>Płytkie wody gruntowe są silnie narażone na zagrożenia pochodzące z powierzchni terenu. Zagrożeniem takim jest duży obiekt hodowli trzody w Byszkowie. Znajduje się w nim około 20 000 świń w tym 6000</p>	<p>Szczecinie nie posiada kompetencji do powiększania granic parku krajobrazowego. Zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.</p> <p>Należy zauważyć, iż zmiana planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest następstwem stwierdzonych przez Ministra Środowiska uchybień i wniesienia o zmianę zarządzenia w podanym w uzasadnieniu powyżej zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Wnioskowana uwaga nie odnosi się do zakresu dokonanych zmian w dokumentacji planu zadań ochronnych nie reguluje się ustalania granic innych form ochrony przyrody.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>macior. Gnojowica - stanowiąca produkt uboczny tej hodowli jest wylewana na pola o łącznej powierzchni 1000 ha. Nawożenie pól gnojowicą odbywa się w okresie od kwietnia do listopada. W celu monitorowania jakości wód podziemnych, odwiercono w tym rejonie sześć piezometrów. Badania fizyko-chemiczne wody z gruntowego poziomu wodonośnego wykazały bardzo duże zanieczyszczenie azotanami w ilości do 202 mgNO₃/dm³ w rejonie składowania gnojowicy (na terenie fermi Byszkowo). Na pozostałym obszarze ilość azotanów jest mniejsza. <u>W piezometrze usytuowanym w rejonie Pławna (w odległości ok. 1.5 km od fermi) zawartość azotanów w wodach gruntowych wynosiła w 2002 roku 32 mgNO₃/dm³, co odpowiada III klasie czystości (Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych - Dz.U.2004.32.284). Teren ten należy uznać za potencjalnie zagrożony niekorzystnymi zmianami fizyko-chemicznymi wody podziemnej.</u></p> <p>Omawiany poziom wodonośny nie jest aktualnie użytkowym źródłem wody pitnej, jednak <u>zanieczyszczenie jego wód wpływa na jakość wód powierzchniowych okolicznych jezior i cieków.</u></p> <p>Szczególnie podatne na degradację są zbiorniki położone w sąsiedztwie fermi wielkotowarowej w Byszkowie. Należą do nich następujące zbiorniki: jez. Krzemno, jez. Krzemienko, jez. Siemięcín, jez. Nawskie, jez. Psarskie, jez. Łąka, jez. Byszkowo, jez. Machliny Małe, jez. Machliny Duże.</p> <p>W związku z powyższym, biorąc pod uwagę rodzaje i skalę zagrożeń występujących w przypadku wyżej omówionych jezior, Stowarzyszenie Ludzi Nieobojętnych „Lobelia” uważa za konieczne jak najszybsze objęcie wymienionych wyżej jezior Planem Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 – Jeziora Czaplíneckie jako że wody tych jezior wpływają na stan i jakość wód tego obszaru chronionego – są one przecież powiązane ze sobą ciekami, przepływem wód powierzchniowych i podziemnych a więc mają bezpośredni wpływ na jakość wód obszarów Natura 2000. Należy pamiętać, że granice obszarów Natura 2000 są tworem sztucznymi wyrysowanymi przez człowieka, które niestety w większości przypadków nie odzwierciedlają</p>	

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>stanu faktycznego i wielkości obszaru, który powinien być faktycznie chroniony. Co więcej tereny te wraz z omawianymi jeziorami są bazą pokarmową, miejscem odpoczynku, zalotów i rozrodu gatunków występujących właśnie na tychże obszarach Natura 2000 a w związku z tym, nieodzowna jest ochrona i monitoring takich siedlisk nawet poza granicami Natura 2000 co jest regulowane międzynarodowymi konwencjami i prawem UE.</p> <p>Co więcej Stowarzyszenie wnosi o objęcie w/w jezior intensywnym monitoringiem środowiskowym <i>mającym na celu</i> pozyskiwanie informacji o emisjach zanieczyszczeń do wód.</p> <p>W związku z tym Stowarzyszenie jest przekonane, że jedyną skuteczną metodą ochrony obszarów Natura 2000 jest połączenie i wcielenie w życie zarówno Projektu Zadań Ochronnych jak i Programu Państwowego Monitoringu Środowiska, które powinny obejmować zarówno obszary chronione, jak i tereny sąsiadujące z nimi, będące jedną siecią wspólnych zależności ekologicznych – tylko w ten sposób jest możliwa skuteczna ochrona cennych przyrodniczo obszarów i gatunków je zasiedlających. Jeśli jednak to rozwiązanie nie jest możliwe to wnioskuję się jeszcze raz o objęcie tychże jezior i terenów, na które znalazły się pod wpływem funkcjonującej tam chlewni w Byszkowie, regularnym i intensywnym monitoringiem środowiskowym obejmującym kwestie związane z zanieczyszczeniami wód odpadami poprodukcyjnymi m.in. gnojowicy wylewanej na pola i do jezior.</p>	
13.	Stowarzyszenie Ludzi Nieobojętnych Lobelia (21.08.2017 r.)	<p>Stowarzyszenie Ludzi Nieobojętnych „Lobelia” wnosi o zawarcie w projekcie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplinskie (PLH320039) zapisu o:</p> <p>- całkowitym wykluczeniu możliwości lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 kW na w/w obszarach specjalnej ochrony siedlisk , a także w odległości bliższej niż 5000 metrów od nich.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Uzasadnienie jak do uwagi pkt 7.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
14.		<p>- Uważa za niedopuszczalny i całkowicie bezzasadny pkt. 3 Uzasadnienia do Projektu zmian zarządzenia dotyczącego obszaru Jeziora Czaplinskie, w którym to wskazuje się na konieczność usunięcia zapisów o ograniczeniu możliwości lokalizowania farm wiatrowych.</p> <p>Uzasadnienie: Pomimo istnienia tzw. dobrych praktyk związanych z lokalizacją farm wiatrowych ma miejsce ich całkowite pomijanie, a niedoskonałości legislacyjne są skrupulatnie wykorzystywane. Forsuje się projekty lokalizowane w sposób nieodpowiedzialny na obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo, co prowadzi do niekontrolowanych przekształceń krajobrazu i pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Przykład takich postępowań znamy z własnych doświadczeń.</p> <p>Konieczne jest zatem utrzymywanie istniejących i wprowadzanie dalszych zapisów w dokumentach chroniących obszary Natura 2000, tak aby nie pozwolić na dalsze bezprawie w poczynaniach branży wiatrakowej.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Uzasadnienie jak do uwagi pkt 13.</p>
15.	Nadleśnictwo Choszczno (22.08.2017 r.)	Informacja o braku uwag.	Brak potrzeby wprowadzenia zmian.
16.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (22.08.2017)	Informacja o braku uwag.	Brak potrzeby wprowadzenia zmian.
17.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (23.08.2017)	<p>Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplinskie PLH320039; w przypadku ww. projektu zarządzenia w przypadku siedliska: 3110, 3140, 3150 – pkt 1 oraz w pkt 10 dodatkowo dla siedliska 3160 pojawia się zapis mówiący o eliminacji ryb karpowatych oraz roślinożernych. Powyższy zapis wydaje się całkowicie nieuzasadniony i bezpodstawny. Ryby spokojnego żeru stanowią istotny element łańcucha troficznego. Tego typu ograniczenie może doprowadzić do zachwiania równowagi biologicznej.</p> <p>Dodatkowo w planie zadań ochronnych podmiotem wskazanym za wykonanie działania jest m. in. użytkownik lub dzierżawca jeziora. Zdaniem tut. Zarządu celu ujednolicenia nazewnictwa stosowne byłoby używanie sformułowania: „uprawniony do rybactwa” zgodnie z</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Dokonano modyfikacji zapisu w zał. nr 2 stanowiącym tabelę działań ochronnych (...), w pkt. 1 oraz aktualnie w pkt. 9, w zakresie podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania ochronnego. Obecnie zapis ma treść: „Uprawniony do rybactwa na podstawie operatu rybackiego lub na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem.”</p> <p>Ponadto doprecyzowano zapis w działaniach ochronnych obecnie w pkt. 9, dla konkretnego siedliska, treść aktualnego zapisu: „Dla jezior stanowiących siedlisko 3110 zaleca się niezarybianie akwenów rybami karpowatymi i gatunkami obcymi”. Dodatkowo należy wyjaśnić, iż kryterium wydzielenia siedliska przyrodniczego jakim jest 3110 jeziora lobeliowe jest obecność m.in. charakterystycznych gatunków roślin, które w zależności od typu troficznego tej grupy jezior, mają zróżnicowany udział ilościowy. Jeziora lobeliowe są cennymi i rzadkimi siedliskami przyrodniczymi. W kraju występuje ich zaledwie 178 i stanowią południowo – zachodnią granicę zasięgu tego typu jezior w Europie. W opracowaniu „Wody słodkie i</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		ustawą z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym. (Dz. U. z 2015 r. poz. 652 tj.)	torfowiska. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny”, prof. Marek Kraska podaje, iż „występowanie izoetydów ze związku <i>Lobelia dotrimannae</i> jest uważane za wskaźnik specyfiki ekosystemów wodnych charakteryzujących się wysokimi walorami czystości wód, a zarazem ich specyficznego składu mineralnego, polegającego na bardzo niskim zmineralizowaniu wód i często śladowych ilościach wapnia. Jeziora lobeliowe na skutek nadmiernej i długotrwałej eutrofizacji, wywołane wapnowaniem oraz niewłaściwym zagospodarowaniem rybackim i wędkarskim (introdukcja ryb roślinożernych w tym m.in. karp) – podlegają degradacji. Użytkowanie rybackie i wędkarskie powoduje bardzo silną presję na brzeg jezior i w konsekwencji następuje mechaniczne – poprzez wydeptywanie – niszczenie roślinności obrzeża i litoralu”. Ponadto „zalecanym sposobem ochrony jest bezwzględna eliminacja introdukcji ryb roślinożernych, karpia, lina i innych karpiołubnych do jezior lobeliowych. Zarybianie tymi gatunkami prowadzi do całkowitej degradacji jezior, zważywszy na wyniszczenie roślin makrofitowej o statusie gatunków roślin chronionych oraz ciągłe poruszanie osadów w poszukiwaniu pokarmu, zarówno przez ryby karpiołubne, jak i ryby roślinożerne, co prowadzi do totalnej eutrofizacji jezior”. Ponadto zaleca się utrzymanie ograniczonej eksploatacji rybackiej, używanie narzędzi stawnych. Zapisy zawarte w załączniku działań ochronnych, mają formę „wskazań”, „modyfikacji”, a nie „zakazów”. Istotnym jest, iż na podstawie art. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody, cele ochrony przyrody realizowane powinny być również w działalności gospodarczej.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr P-1.0522.65.2017.KD z dnia 24 października 2017 r.

